

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) POLITICAL SCIENCE
EXAMINATION: JUNE - 2022
FOURTH SEMESTER
Subject: Research Methodology-II (PCBCS - 422)

Date: 16/06/2022

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory.

Q. 1. Answer the following the multiple choice questions. (05)

- 1 Cultural characteristics of a group of people has describe as .....
  - a. Phenomenology
  - b. Ethnography
  - c. Grounded theory
  - d. Instrumental case study
- 2 Diagrams, matrices, tables, and figures should never be used in .....
  - a. Qualitative research
  - b. Quantitative research
  - c. Historical research
  - d. Library research
- 3 ..... is a major approach of qualitative research.
  - a. Ethnography
  - b. Phenomenology
  - c. Case study
  - d. All above
- 4 Testing Hypothesis is a.....
  - a. Descriptive statistic
  - b. Data presentation
  - c. Data analysis
  - d. Inferential statistic
- 5 ..... is a disciplinary origin of Phenomenology
  - a. Philosophy
  - b. Anthropology
  - c. Sociology
  - d. Many disciplines

Q. 2. Answer of the following questions in short. (Any three) (15)

- 1 Explain various types of research.
- 2 What is Research Problem?
- 3 Explain need of the formulation hypothesis.
- 4 Explain the methods can be used for the data collection in the qualitative research?
- 5 What are the tools and techniques are used for behavioral observation?

Q. 3. Answer the following questions. (Any Two) (30)

- 1 What is Research design? Explain its various types and its characteristics.
- 2 Explain basic steps of a social science research.
- 3 Write an easy on ideal research report.

Q. 4) Write Short notes (Any one) (10)

- a Interdisciplinary approaches in social sciences research.
- b Use of Computer in social research

मराठी रूपांतर

सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य

- प्र. १) योग्य पर्याय निवडा. (५)
- १) लोकांच्या गटांची सांस्कृतिक वैशिष्टे खालीलपैकी ..... अशी वर्णन केली जाऊ शकतात.
- अ) घटना विज्ञान   ब) वांशिक समुह
क) ग्राऊंडेड थेअरी   ड) इन्स्ट्रुमेंटल व्यष्टी अध्ययन
- २) पुढिलपैकी ..... संशोधनात आकृत्या, सारण्या व मॅट्रीक्स वापरले जात नाहीत.
- अ) गुणात्मक संशोधन   ब) संख्यात्मक संशोधन
क) ऐतिहासिक संशोधन   ड) ग्रंथालयीन संशोधन
- ३) ..... हा गुणात्मक संशोधनाचा प्रमुख दृष्टिकोन आहे.
- अ) एथनोग्राफी   ब) घटनाविज्ञान
क) व्यष्टी अध्ययन   ड) वरील सर्व
- ४) परिकल्पनेची चाचणी करणे म्हणजे .....
- अ) वर्णनात्मक आकडेवारी सादर करणे   ब) माहितीचे सादरीकरण करणे
क) माहितीचे विश्लेषण करणे   ड) अनुमानित आकडेवारीचा अर्थ लावणे
- ५) घटनाविज्ञानाचा मूळ उगम ..... या विद्याशाखेतून झाला आहे.
- अ) तत्वज्ञान   ब) मानववंशशास्त्र
क) समाजशास्त्र   ड) विविध विद्याशाखा

- प्र. २) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (१५)
१. संशोधनाच्या विविध पद्धती सांगा.
२. संशोधन समस्या म्हणजे काय?
३. गृहितकाच्या मांडणीची आवश्यकता विशद करा.
४. गुणात्मक संशोधन माहिती संकलनाची कोणती पद्धती वापरली जाते ते स्पष्ट करा.
५. मानवी वर्तनाच्या निरीक्षणासाठी वापरण्यात येत असलेली साधने आणि तंत्राची चर्चा करा.

- प्र. ३) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (३०)
१. संशोधन आराखडा म्हणजे काय? संशोधन आराखड्याच्या विविध प्रकारांची वैशिष्टे सांगा.
२. सामाजिक शास्त्रातील संशोधनाचे मुलभूत टप्पे विशद करा.
३. आदर्श संशोधन अहवालावर निबंध लिहा.

- प्र. ४) टिपा लिहा. (कोणत्याही एक) (१०)
१. सामाजिक संशोधनातील अंतर्विद्याशाखीय दृष्टिकोन
२. सामाजिक संशोधनात कॉम्प्युटरचा वापर